

Monitor Duurzaamheid 2023

Inhoud

Introductie	3
Monitor Duurzaamheid	3
Energietransitie	4
Hoe staat het ervoor in Capelle?.....	4
Wat hebben wij hiervoor gedaan?	5
Aardgasvrij.....	11
Hoe staat het ervoor in Capelle?.....	11
Waar gaan we naar toe in Capelle?.....	12
Klimaatadaptatie & Biodiversiteit	14
Hoe staat het ervoor in Capelle?.....	14
Wat hebben wij hiervoor gedaan?	15
Circulaire economie	17
Een circulaire gemeente	17
Een circulaire gemeente voor de Capellenaren.....	18
Een circulaire gemeente voor Capelse bedrijven.....	20
Benchmark	21
Energiegebruik.....	21
Hernieuwbare energie	22
Energielabels.....	22
Zonnepanelen.....	23
Energiearmoede.....	23

Introductie

Onze ambitie is dat Capelle aan den IJssel in 2050 duurzaam, groen en schoon is. Dat is een behoorlijke opgave. Wij kunnen dit niet alleen; iedereen in Capelle kan en moet aan deze verandering bijdragen. Samen met Capellenaren, bedrijven en maatschappelijke organisaties werkten wij deze ambitie uit in het Programma Duurzaamheid 2023-2026 'Capelle verandert duurzaam'. Hierin geven wij uitvoering aan het duurzaamheidsbeleid in Capelle aan den IJssel als het gaat om energietransitie, klimaatadaptatie & biodiversiteit en circulaire economie.

Om onze ambitie waar te maken willen wij:

De **energietransitie** stevig doorzetten. De energietransitie is de overstap van het gebruik van fossiele energie naar duurzame energie. Dat doen we door energie te besparen en duurzame energie op te wekken. Overgaan naar aardgasvrij draagt hieraan bij. Ook zetten wij ons in voor het verminderen van energiearmoede. Daarnaast denken wij na over het energiesysteem van de toekomst, staan wij open voor innovaties en hebben wij oog voor de impact van de energietransitie op de stad.

Capelle stap voor stap **klimaatadaptief** inrichten. Zo bereiden we de stad voor op extremer weer om overlast te voorkomen en Capelle fijn en leefbaar te houden. Hierbij hoort ook het versterken van de biodiversiteit. De nadruk ligt hierbij op een groene inrichting van de stad.

Aan de slag met **circulariteit**. Dit is belangrijk, omdat de grondstoffen die in al onze producten zitten, wereldwijd opraken. Daar krijgt iedereen last van, dus ook wij. In een circulaire economie voorkomen we dat we (nieuwe) grondstoffen moeten gebruiken. Daardoor zijn we minder afhankelijk van schaarse grondstoffen én besparen we de CO₂-uitstoot van grondstofwinning en productie van nieuwe producten. Doordat we die grondstoffen en producten van dichterbij halen (of dichterbij houden) hoeven we ook minder te vervoeren. Dit draagt ook weer bij aan het terugdringen van CO₂-uitstoot. Die nieuwe circulaire aanpak biedt ook kansen voor de Capelse economie. Daarom willen wij circulair werken en Capellenaren én Capelse ondernemers in staat stellen te profiteren van de nieuwe 'groene' economie.

Om de verandering naar een duurzaam, groen en schoon Capelle aan den IJssel in 2050 te realiseren, hanteren wij vier veranderprincipes:

1. De verandering doen we samen;
2. De verandering is voor iedereen eerlijk;
3. De gemeente geeft het goede voorbeeld in de verandering;
4. De verandering betekent opbouwen, maar ook afbreken.

Monitor Duurzaamheid

De Monitor Duurzaamheid zet op een rij hoe wij met de ambities uit het Programma Duurzaamheid 2023-2026 aan de slag zijn. En vooral: hoe het ervoor staat met duurzaamheid in Capelle aan den IJssel en welke resultaten er in 2023 zijn gehaald.

In deze monitor proberen wij zoveel mogelijk data te laten zien. Daarvoor zijn wij voor een groot deel afhankelijk van andere bronnen. Om aan te blijven sluiten op landelijke data gebruiken wij zoveel mogelijk data van de Klimaatmonitor, ook al is deze data niet altijd actueel. Waar mogelijk voegen wij eigen data toe. Wij rapporteren, als data beschikbaar is, vanaf 2015.

Energietransitie

Wij willen de energietransitie stevig doorzetten door energie te besparen, duurzame energie op te wekken en met de overstap naar aardgasvrij. Het verminderen van energiearmoede is daarbij van belang, net zoals nadenken over het energiesysteem van de toekomst.

Eenheid energie

In dit document gebruiken wij voor energie de eenheid TeraJoule (TJ). TJ is een grotere (10¹²) eenheid van de joule (J). De joule is de internationale eenheid voor energie. Met deze eenheid kunnen alle soorten energie met elkaar vergeleken worden, zoals kilowattuur (kWh) voor elektriciteit en m³ voor (aard)gas.

1 kWh elektriciteit is 3.600.000 J ofwel 0,0000036 TJ.

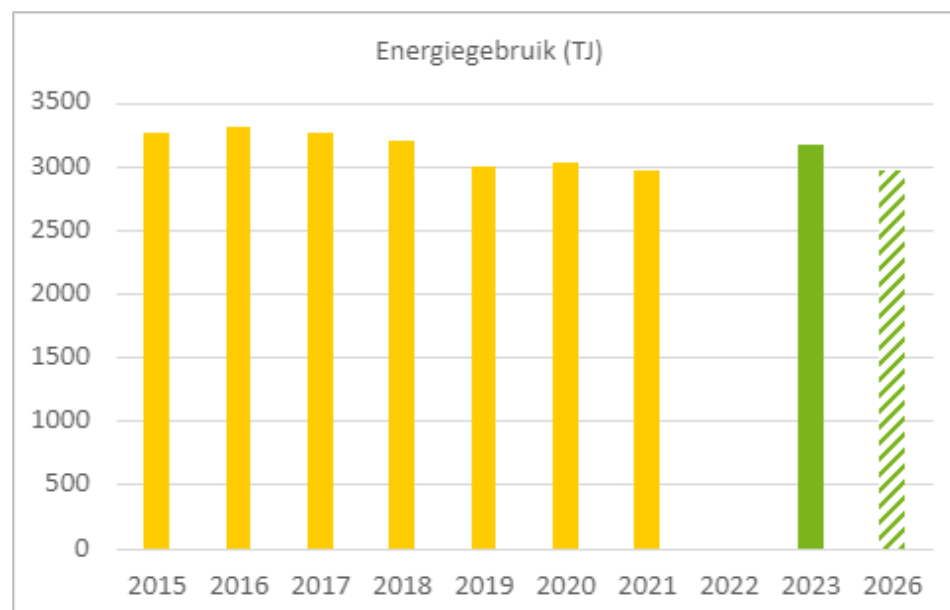
1 m³ aardgas is 35.170.000 J ofwel 0,00003517 TJ.

In het Programma Duurzaamheid 2023-2026 'Capelle verandert duurzaam' zijn de volgende doelstellingen opgenomen voor Energietransitie:

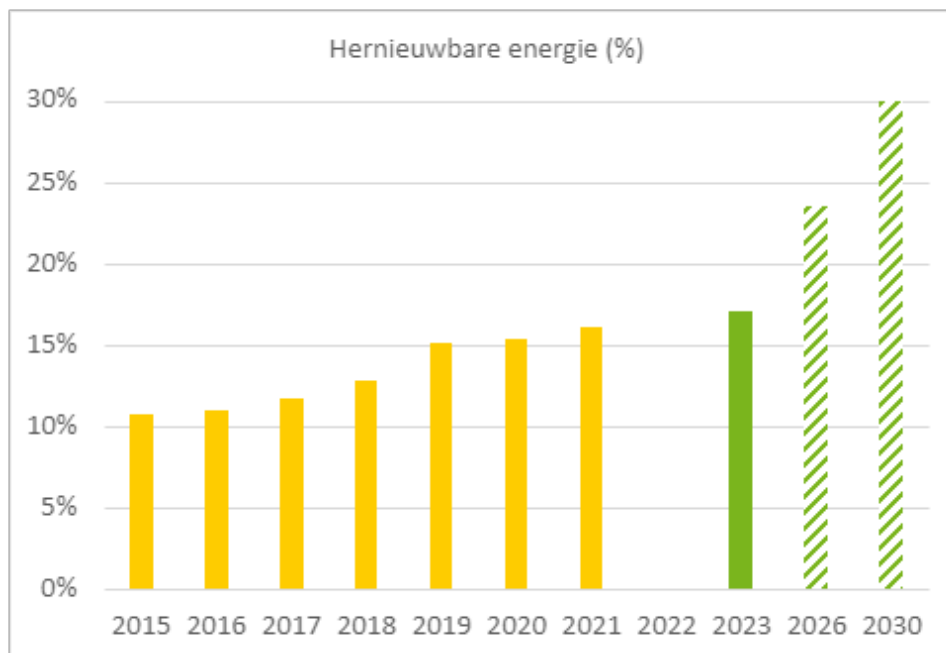
- Energiebesparing van 11% eind 2026;
- Eind 2026 wekken wij 23,5% duurzame energie op;
- Wij liggen op koers met de realisatie van het strategische doel voor 2030 van 45% aardgasvrij;
- Wij laten het aantal zonnepanelen op daken groeien naar 155.000 eind 2026;
- Een dekkend laadpalennetwerk met voldoende laadpalen;
- Wij gaan slim om met alles wat ruimte vraagt en kiezen voor dubbelgebruik, zoals carports met zonnepanelen;
- Het gemeentelijk wagenpark en het doelgroepenvervoer is in principe uiterlijk in 2025 emissieloos;
- Wij combineren maatregelen voor de energietransitie en het nieuwe energiesysteem met andere thema's.

Hoe staat het ervoor in Capelle?

Wij gebruiken energie voor warmte, elektriciteit en brandstof (voor vervoer). De meest actuele data over het energiegebruik in Capelle aan den IJssel is uit 2021. Het energiegebruik lag toen, ten opzichte van 2015, 9.7% lager, op 2.969 TJ. Wij verwachten dat het energiegebruik in 2022 en 2023 verder is gedaald, met name door de hoge energieprijzen door de oorlog in Oekraïne. Dit heeft deels een blijvend effect. Daarmee zijn we goed op weg naar onze doelstelling van een energiebesparing van 11% eind 2026. Gezien de verwachte groei in het gebruik van elektriciteit en in aantal inwoners de komende jaren, blijft het een uitdaging om deze daling door te zetten.

De hoeveelheid energie die wordt opgewekt met duurzame bronnen stijgt. Inclusief de hernieuwbare energie die in Rotterdam wordt opgewekt voor de Capelse stadsverwarming, steeg het percentage duurzaam opgewekte energie van 10,8% in 2015 naar 16,1% in 2021 (data: klimaatmonitor en informatie Eneco). Om de doelstelling van 23,5% duurzaam opgewekt energie te realiseren eind 2026 zijn wij goed op weg.

Wat hebben wij hiervoor gedaan?

Energiecoaches

Ruim 220 huishoudens maakten gebruik van een energiecoach. Tijdens een adviesgesprek vergroten de energiecoaches bewustwording bij de bewoners en zetten ze in op het vergroten van hun leefcomfort. Door kleine maatregelen te nemen en bewuster om te gaan met apparaten kunnen Capellenaren zo'n € 200,00 per jaar besparen op hun energierekening. Bewoners kunnen ook gebruik maken van de installatieservice voor het laten plaatsen van energiebesparende artikelen. Naast het geven van adviesgesprekken, hielden wij in het kader van energiearmoede bestrijding, een winteroffensief. Met de energiefixers van het Regionaal Energieloket (REL) en Just For You gingen wij in 2023 langs ruim 2.000 deuren. Bij huishoudens die energiearmoede ervaren, gingen wij aan de slag met kleine energiebesparende maatregelen. De klussers installeerden bij meer dan 1.000 Capelse huishoudens producten die energie besparen.

Capelse Energieloket

Het Capelse Energieloket op het Amnestysplein is inmiddels een vertrouwd gezicht in de stad. Regelmatig lopen Capellenaren binnen. Soms om even rond te kijken, een andere keer met heel gerichte vragen over aanbiedingen van verduurzaming uit de markt of vragen over de ISDE-subsidie vanuit de Rijksoverheid. Tijdens de Week van de Duurzaamheid in oktober 2023 gingen wij met het 'Energieloket on tour' de wijken in. In Huizen van de Wijk zaten we klaar om vragen te beantwoorden. Ook konden Capellenaren gloeilampen inleveren. Ze kregen daarvoor een ledlamp terug. Het aantal bezoekers was wisselend.

Het rechterdeel van het Energieloket is in overleg met de aannemer van de reconstructie Stadsplein in gebruik als vergaderruimte voor het bouwteam. Zo wordt de voorheen opslagruimte duurzaam ingezet. De locatie waar het Energieloket nu staat komt te vervallen door de plannen voor het stadsplein. Wij zijn druk bezig met de zoektocht naar een nieuwe locatie in het stadshart.

Warmtebeelden

In de winter van 2023 verzorgde het Energiecollectief Capelle (ECC) een warmtebeelden actie. Bij bijna 300 adressen is een warmtebeeld gemaakt. Hiermee konden bewoners zien hoe goed hun huis geïsoleerd is. Naar aanleiding hiervan namen de bewoners verschillende kleine maatregelen. Het plaatsen van radiatorfolie en tochtstrips zijn de meest genomen kleine maatregelen. Daarnaast gingen woningeigenaren aan de slag met grotere maatregelen zoals spouwmuur-, bodem- en dakisolatie, een nieuwe geïsoleerde buitendeur of garagedeur, of het vervangen van kozijnen en het plaatsen van HR++ of triple glas. In maart 2024 vindt een informatieavond plaats waarbij deelnemers van de warmtebeelden actie extra informatie krijgen over verduurzaming. Ook de deelnemers van voorgaande jaren zijn welkom.

Prestatieafspraken woningbouwcorporaties

Eind 2023 stelden wij prestatieafspraken vast met de woningbouwcorporatie Havensteder. Zij zetten zich actief en versneld in voor het wegwerken van woningen met slechte energielabels. Met de bijdrage van de Rijksoverheid om energiearmoede tegen te gaan, willen wij een lastenverlaging voor een grote groep Capellenaren die met energiearmoede te maken hebben. In 2023 maakten wij hierover afspraken met de woningcorporaties. Woonbron en Havensteder dienden plannen in, die zij in 2024 gaan uitvoeren. In de Florabuurt worden circa 500 huishoudens geholpen in 2024 en 2025.

Collectieve inkoopacties

In de Week van de Duurzaamheid organiseerden wij een collectieve inkoopactie glas. De informatieavond werd druk bezocht. Er zijn 222 offertes aangevraagd naar aanleiding van de actie. Hiervan zijn 82 offertes geaccepteerd. Dat is bijna 37% van het totaal, wat een prima score is voor een inkoopactie.

Energiearmoede

In december 2023 accepteerde het college het voorstel aanpak energie armoede 2024. Hierin is vastgelegd hoe we de beschikbare middelen inzetten om bij mensen met energiearmoede een lastenverlichting te realiseren.

Duurzaamheidslening

Wij willen dat woningeigenaren, VvE's en maatschappelijke organisaties gebruik kunnen maken van een Capelse duurzaamheidslening. Eind 2023 stelde de raad de duurzaamheidslening vast. Het wordt de Stimuleringsregeling van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en/of de Energiebespaarlening van het Nationaal Warmtefonds.

Ondersteuning voor Vereniging van Eigenaren

Capelle telt zo'n 230 Vereniging van Eigenaren (VvE's). Met ongeveer 10.000 appartementen is dit een belangrijke doelgroep. Kenmerkend voor wonen in een VvE is dat eigenaren met elkaar besluiten nemen over het onderhoud en verduurzaming. Dat maakt het proces voor verduurzaming in VvE's ingewikkelder dan voor eigenaren van een eengezinswoning. Gelukkig weten steeds meer VvE's onze VvE-Helpdesk te vinden. In 2023 boden wij een driedaagse bestuurderscursus aan. Er waren 24 deelnemers. Deze actie was zeer populair en de inschrijving zat dan ook snel vol. Dit motiveert om in 2024 weer een dergelijke actie te organiseren.

Verduurzamen bedrijfsleven ondersteunen

We bundelen steeds vaker de krachten met diverse samenwerkingsverbanden van bedrijven op het gebied van duurzaamheid. Met de Green Business Club Fascinatio, de BIZ en bedrijven op Capelle West en CapelleXL voerden wij gesprekken in aanloop naar het Programma Duurzaamheid. Dit ging over de duurzaamheidsambities van zowel het bedrijventerrein en de gevestigde bedrijven, als die van Capelle aan den IJssel. Zodat we die in concrete, kansrijke projecten kunnen samenbrengen.

Op basis hiervan volgt een inventarisatie op het gebied van (gezamenlijke) energieopwekking op daken en parkeerterreinen en mogelijk onderlinge uitwisseling via een energiehandelsplatform. Ook is er aandacht voor de elektrificatie van mobiliteit, inclusief benodigde laadinfrastructuur en voor netcongestie. Uiteraard blijft energiebesparing een grote rol spelen.

Business Safari

De Green Business Club Fascinatio, waar wij partner van zijn, heeft een doorlopende actie: 'Capelle doet het licht uit'. Dit houdt in dat zij energiebesparing breed en meerdere keren in Fascinatio met themabijeenkomsten onder de aandacht brengt. Om dit breder te trekken, organiseerden zij tijdens de Week van de Duurzaamheid de Business Safari voor alle bedrijven in Capelle. Dit gebeurde in samenwerking met de gemeente. Qua inhoud, opkomst en opvolging was dit een geslaagde bijeenkomst.

Integrale aanpak bedrijventerrein Capelle West

Voor het bedrijventerrein Capelle West staat een rioolvervanging gepland. Door Stichting Stimular is onderzocht of deze werkzaamheden gecombineerd kunnen worden met verduurzamingsmaatregelen. Er blijkt veel potentie voor vergroening en klimaatadaptatieve maatregelen te zijn. Wat betreft energie kwam de behoefte naar een energiehandelsplatform naar boven. Wij zijn in gesprek hoe de gemeente hierbij kan faciliteren.

Voucherregeling energiescans

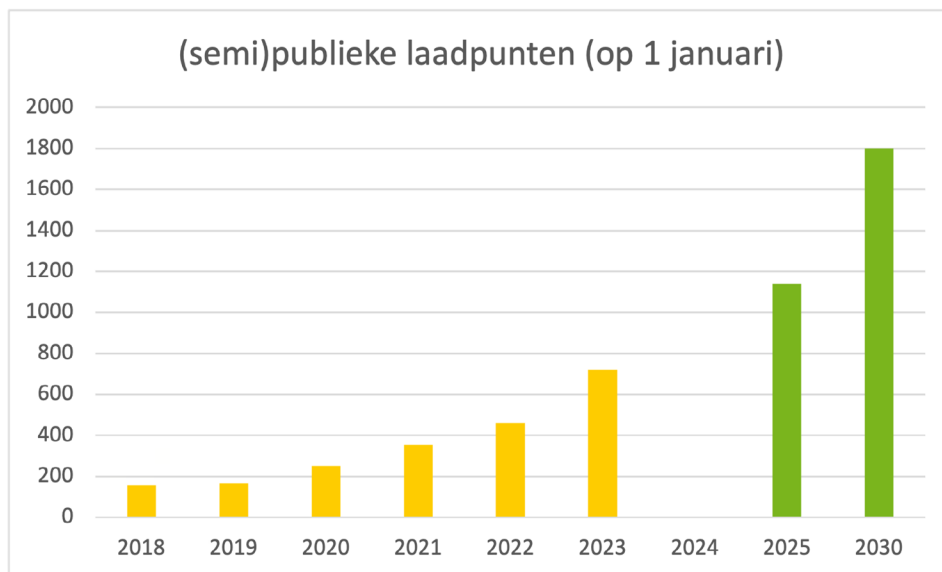
Eind 2023 is de voucherregeling voor bedrijven en maatschappelijke organisaties vastgesteld. Vanaf 2024 bieden wij hiermee gratis scans aan op het gebied van energie- en grondstoffen besparing.

Ondersteunen label C plicht kantoren

Vanaf 1 januari 2023 mogen kantoorpanden met een energielabel lager dan C niet meer worden gebruikt. Op 1 januari 2023 voldeed meer dan 85% van de kantoren in Capelle hieraan. Dit is een hoog percentage in vergelijking tot andere gemeenten. In 2023 startte DCMR met toezicht en handhaving op de plicht voor de kantoren die nog niet voldoen. Wij monitoren de voortgang hiervan.

Elektrisch rijden stimuleren

Het laadpalenbeleid 2023-2024 is onveranderd toegepast. Eind 2023 is in regionale samenwerking besloten, om de lopende overeenkomst voor het plaatsen en exploiteren van laadinfrastructuur en dienstverlening met anderhalf jaar te verlengen. Het aantal laadpunten groeide tot december 2023 naar 720 laadpunten (360 laadpalen). Dit is 63% van de ambitie van 1140 laadpunten in 2025 en daarmee liggen we goed op koers. In oktober 2023 laat de klimaatmonitor een plotselinge daling zien van bijna 100 laadpunten. Wij onderzoeken nog waar deze daling mee te maken heeft. Het aantal snellaadpunten groeide met 3 stuks gegroeid naar 21. Eind 2023 waren er 901 (5,3%) volledig elektrische auto's in onze gemeente geregistreerd (data: klimaatmonitor). Ook startte in 2023 een eerste verkenning van een beleid voor het realiseren van snellaadpunten. Dit naar aanleiding van verschillende aanvragen voor het plaatsen van deze laadpunten in de openbare ruimte door onder andere Jumbo en Albert Heijn.

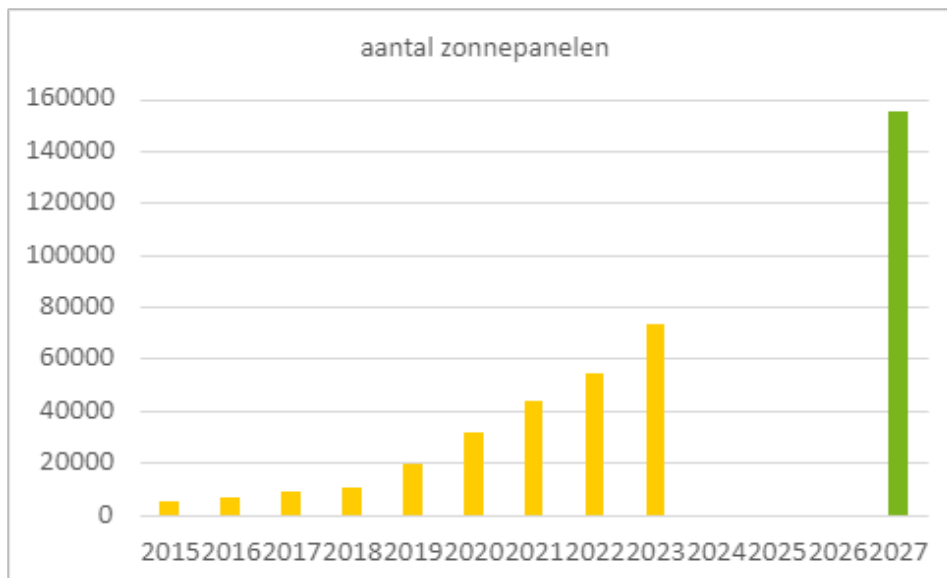

Meer zonne-energie opwekken

De energie die wij gebruiken, willen wij duurzaam opwekken. Als verstedelijke gemeente kan dat niet allemaal in Capelle aan den IJssel zelf. Wij zetten vooral in op het opwekken van zonne-energie. In maart 2023 lagen er 73.258 zonnepanelen in de stad (data: jaarlijkse luchtfoto's). Dat is een toename van 19.010 panelen (34%) ten opzichte van het eerste kwartaal van 2022. Door deze groei is onze ambitie om op 1 januari 2023 70.000 panelen te hebben ruimschoots behaald. Wij gaan door met het stimuleren van zonnepanelen, om het doel van 155.000 in 2026 te bereiken. Het doel van 155.000 zonnepanelen eind 2026 is lastiger te bereiken, zeker gezien de onzekerheid rondom de salderingsregeling. Samen met gemeenten in de regio doen wij mee aan de versnellingsaanpak 'Zon op parkeerplaatsen'. Hiervoor is

een eerste verkenning naar potentiële locaties gedaan. 25 parkeerterreinen zijn voor verdere verkenning benoemd. Op landelijk en regionaal niveau vond overleg plaats voor het opstellen van een kader en een studie naar kenmerkende projecten. Rijkswaterstaat verkende de potentiële locaties voor het plaatsen van zonnepanelen langs de (snel)wegen. De ruimte langs de A16, A20 en N219 is vooralsnog te beperkt en heeft daarom niet de primaire focus van Rijkswaterstaat. Tien andere gebieden in de regio zijn hiervoor geselecteerd. Volgend jaar zullen de opties nader beschouwd worden.

Gemeentelijke voorbeeldrol

Werken aan een duurzaam Capelle doen wij samen met Capellenaren, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat wij als gemeente zelf het goede voorbeeld geven. Daarom willen wij ook onze eigen organisatie verduurzamen. Wij zetten stappen op terreinen waar wij zelf verantwoordelijk voor zijn: gebouwen, openbare verlichting en mobiliteit.

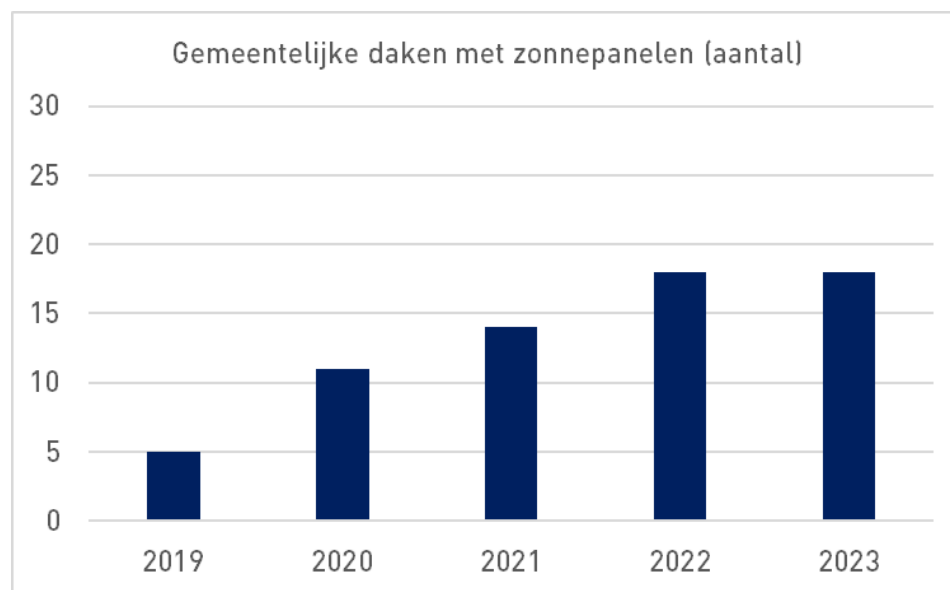
Gemeentelijke panden

In 2023 stelden wij de landelijk afgesproken routekaart op, over hoe wij de doelstelling voor maatschappelijk vastgoed van 49% CO₂-reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 kunnen bereiken. De routekaart bevat naast een strategie een uitvoeringsplan voor ten minste de komende vier jaar. De routekaart wordt in het tweede kwartaal van 2024 vastgesteld.

Het gemeentelijk vastgoed bestaat grotendeels uit gebouwen met energielabel A. De gebouwen met kantoorfunctie voldoen allen aan de Energielabel C verplichting. Hiernaast gaf de gemeente gehoor aan de landelijke oproep 'Zet de knop om'. Een combinatie van temperatuurverlaging tijdens werktijd en een verkorting van de openingstijden, verlaagt het energieverbruik van het gemeentehuis. Dit leidde in 2023 tot een besparing op gas van 26% en een daling van het elektriciteitsverbruik van 13%.

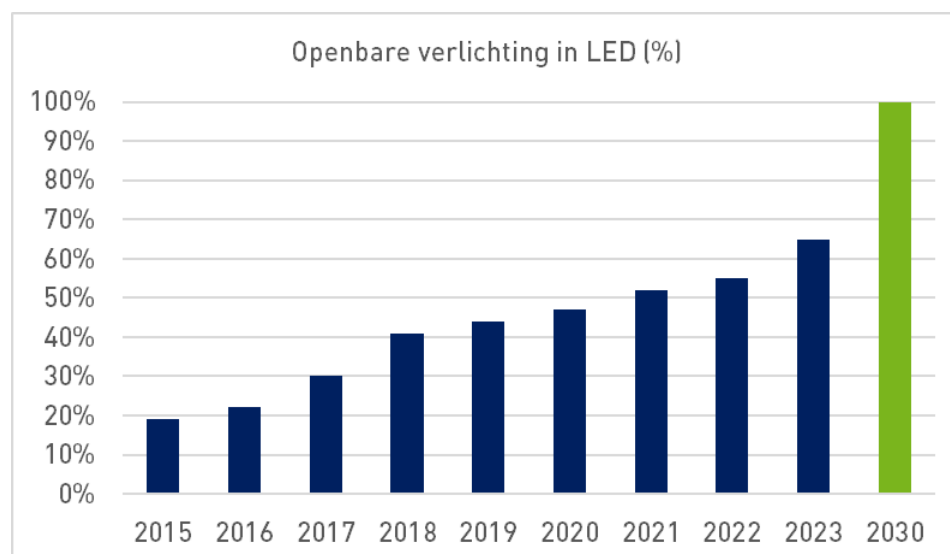
In 2023 gingen wij ook verder met het onderzoeken van geschikte daken van ons gemeentelijk vastgoed, om in te zetten voor het opwekken van duurzame energie. Het gaat in totaal om 31 daken. Op 18 daken liggen inmiddels ruim 3.300 zonnepanelen. Op de overige 13 daken kunnen nog ongeveer 1.500 zonnepanelen worden geplaatst. Deze zijn meegenomen in een Europese aanbesteding die wij half april 2024 uitzetten in de markt. De verwachting is dat het eerste dak voor de zomer van 2024 is volgelegd met zonnepanelen.

Ook spraken wij met ZonKracht Capelle om een coöperatief dak te realiseren op één van de panden. Helaas bleek dat bij het enige dak dat geschikt is voor Zonkracht Capelle, een onderzoek nodig is voor het klimaatsysteem.

Openbare verlichting

De openbare verlichting bestaat uit ongeveer 17.600 lampen. Bij vervanging van de bestaande armaturen wordt ledverlichting in de openbare ruimte toegepast om energie en geld te besparen. In 2023 is een mooie sprong gemaakt met het vervangen van de lampen. Zo bestaat 65% van de openbare verlichting uit led. Wij verwachten dat in 2030 100% van de openbare verlichting led is.

Mobiliteit

Wij hebben de ambitie om de CO₂-uitstoot door verkeer in 2025 met 30% te verlagen ten opzichte van 2015. Vanaf 1 juli 2024 zijn wij, net als alle werkgevers met meer dan 100 werknemers, verplicht om de CO₂-uitstoot van het woon-werk en zakelijk verkeer te monitoren. Wij troffen in 2023 alle voorbereidingen om dit mogelijk te maken.

Het openbaar vervoer in Capelle aan den IJssel is in 2030 emissieloos. Wij willen dat in 2025 het doelgroepenvervoer en het gemeentelijk wagenpark emissieloos zijn. Voor beide categorieën blijken soms zulke praktische beperkingen of bezwaren te zijn, waardoor emissieloos vervoer (nog) niet de beste optie is. Het gemeentelijk wagenpark is in 2023 uitgebreid met negen elektrische voertuigen, waarmee het

wagenpark uit 69% emissieloze voertuigen bestaat. Een extra elektrisch voertuig wordt nog omgebouwd om begin 2024 in gebruik te nemen. Voor de laatste voertuigen en 2 motoren wordt onderzocht hoe en wanneer deze vervangen kunnen worden door elektrische soorten. Voor sommige voertuigen is niet altijd een goed alternatief beschikbaar, zoals voor strooiwagens. De komende jaren zetten wij ook in op emissieloos vervoer bij verbonden partijen en bij andere aanbestedingen.

Aardgasvrij

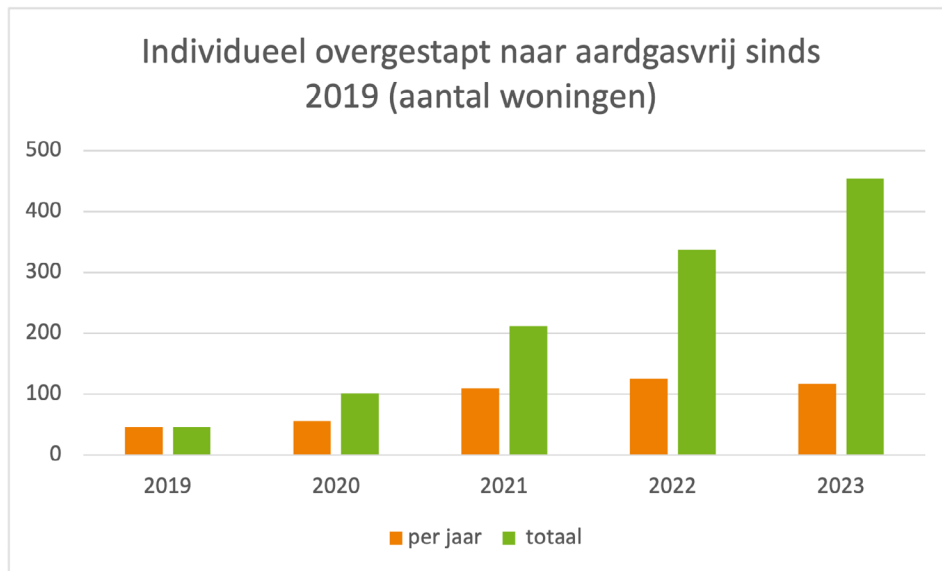
Uiterlijk in 2050 moeten alle gebouwen in Nederland, dus ook in Capelle aan den IJssel, aardgasvrij zijn. Wij moeten duurzame alternatieven vinden voor het gebruik van aardgas voor verwarming, warm water en om te koken. In de Capelse Transitievisie Warmte van 2022 gaven we per wijk aan welke warmteopties mogelijk zijn. Gemeenten hebben de regie over de overstap van het gebruik van aardgas naar het gebruik van duurzame energie voor verwarming, warm water en om te koken.

Hoe staat het ervoor in Capelle?

De wijken Schollebaar en Fascinatio en grote delen van de Hoofdweg zijn aangesloten op een warmtenet (stadsverwarming). Het grootste deel van de warmte voor deze gebieden wordt hernieuwbaar opgewekt met restwarmte uit de Rotterdamse haven. Capellenaren maakten de afgelopen jaren ook individueel de overstap naar aardgasvrij.

In Capelle staan ruim 32.000 woningen (december 2023), waarvan 68% met cv ketels op aardgas wordt verwarmd en 32% via andere vormen zoals stadsverwarming, (hybride) warmtepompen en andere elektrische verwarming (zoals infrarood panelen en airco's). Nieuwe woningen zijn sinds 2018 verplicht aardgasvrij. Het doel om eind 2026 op koers te liggen van 45% aardgasvrij in 2030 vraagt de komende jaren nog wel flinke stappen. Daarbij zijn wij wel afhankelijk van besluitvorming door de Rijksoverheid.

Het stadsverwarmingsnet zal steeds meer gevoed worden met duurzame bronnen. Eneco streeft naar 100% warmte uit duurzame bronnen in 2035 (warmtenet Rotterdam/ Capelle wordt nu gevoed door 15% restwarmte haven, 7% biomassa, 70% afvalverwerkingsinstallatie en 8% gas).

In totaal zijn ruim 450 woningen sinds 2019 volledig van het gas af gegaan, in 2023 zijn dit er 117. Dit is bijna 1,5% van de bestaande voorraad en ligt wat achter op de lijn van 2% voor heel Nederland waar in 2023 bijna 200.000 bestaande woningen een warmtepomp hebben gekregen. Bij nog eens 440 andere woningen is de individuele gasaansluiting voor koken afgesloten, maar zorgt een gezamenlijke gasinstallatie voor verwarming en warm water. Deze tellen wij daarom niet mee in onze totalen. De verwachting is dat deze cijfers de komende jaren sterk zullen stijgen. Vanaf 2026 is bij vervanging van een CV ketel op gas een (hybride) warmtepomp verplicht, waardoor vanaf 2026 nog nauwelijks (er zijn enkele uitzonderingen gemaakt, enkele uitgezonderde typen woningen mogen nog wel CV installeren) nieuwe CV ketels zullen

worden geïnstalleerd. Om een woning met een (hybride) warmtepomp comfortabel op temperatuur te kunnen krijgen zullen in woningen met label D,E,F of G extra isolatiemaatregelen genomen moeten worden, bewoners kunnen hiervoor subsidie krijgen vanuit de ISDE, het Capels Isolatieprogramma en Regeling Energiearmoede. Bewoners worden vanuit het Rijk geadviseerd hun woning te verduurzamen naar de Standaard. Nieuwe woningen zijn sinds 2018 verplicht aardgasvrij (en al heel goed geïsoleerd).

Waar gaan we naar toe in Capelle?

In de Capelse Transitievisie Warmte 1.0 zijn vier gebieden aangewezen waarin wij de overstap naar aardgasvrij verkennen. Na afronding van de verkenning besluit de gemeenteraad op basis van de resultaten van de verkenning wel of niet over te gaan tot het opstellen van een uitvoeringsplan voor het aardgasvrij maken van een gebied. Wij voeren verkenningen uit in de gebieden Florabuurt en omgeving (2023), 's-Gravenweg West (2023), CapelleXL (2023) en Rivium (2024). De gebieden waarin verkenningen worden uitgevoerd verschillen van elkaar qua bebouwing en het verwachte alternatief voor aardgas. Dat is een bewuste keuze: op die manier doen wij in eigen stad kennis en ervaring op met verschillende type gebieden. Ook maken wij gebruik van de kennis en ervaringen die elders worden opgedaan. Deze kennis en ervaring kunnen wij vervolgens in andere gebieden in Capelle inzetten.

Voor de **Florabuurt en omgeving** doen wij de verkenning in samenwerking met de gemeente Rotterdam en woningcorporaties Havensteder en Woonstad Rotterdam. Het gaat om de gebieden Prinsenland, Het Lage Land en de Florabuurt en omgeving (PLF). Het gebied in Capelle bestaat uit de Florabuurt, Molenbuurt, Bloemenbuurt Oost, Bloemenbuurt West en Akkerwinde/Haagwinde. De realisatie van een warmtenet blijkt in dit gebied technisch en ruimtelijk mogelijk. In 2022 is er een aanbesteding opgestart om inzicht te krijgen in de kosten van een aansluiting op stadsverwarming. Deze aanbesteding is in het voorjaar van 2023 in de ijskast gezet in afwachting van meer duidelijkheid over de gevolgen van het invoeren van de nieuwe warmtewet, de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW). Deze nieuwe wet is een ingrijpende wijziging ten opzichte van de huidige wet. We hopen eind 2024 meer duidelijkheid te hebben om daarna de verkenning te kunnen afronden.

Op de **'s-Gravenweg West** startte eind 2022 een verkenning. Uit de technische en financiële analyse blijkt dat voor dit gebied een individuele warmteoptie (warmtepomp) voor de hand ligt. Dat is in lijn met de Transitievisie. Een collectieve warmteoptie is hier niet haalbaar, omdat de woningen relatief ver uit elkaar liggen. Uit de berekeningen voor deze verkenning blijkt dat bewoners in de meeste gevallen woonlastenneutraal kunnen overstappen naar aardgasvrije opties. Vaak is er een voordeliger alternatief dan een cv-ketel. Het overstappen naar een aardgasvrije installatie vereist echter wel een investering van de bewoners zelf. De bewoners gaven in een enquête aan zelf aan de slag te willen, zonder begeleiding van de gemeente. Wij informeren de bewoners over de uitkomsten van de verkenning en verdere vervolgstappen.

Ook de verkenning op bedrijventerrein **CapelleXL** startte eind 2022. In een gedeelte van het gebied is een warmtenet aanwezig. Nog niet alle bedrijven zijn aangesloten op dit warmtenet. Door de grote afstanden en de verschillende typen bedrijven zijn verschillende warmte-oplossingen mogelijk. Uit de technische en financiële analyse blijkt dat voor bedrijven die momenteel op aardgas zijn aangesloten, het meest logisch is om te kijken naar een individuele warmteoptie (warmtepomp). Een collectieve warmteoptie is hier niet haalbaar aangezien de uitbreiding van de stadsverwarming in dit gebied niet mogelijk is, omdat er te weinig capaciteit is. Op basis van de verkenning en technische analyse is het vervolgtraject eerst gebouweigenaren te stimuleren en te enthousiasmeren om hun bedrijfspand te isoleren naar label A. Gebouweigenaren zijn zelf aan zet om het gebouw te isoleren. Hierna kan worden gekeken naar de overstap naar aardgasvrij.

Het **Rivium** transformeert naar een gemengde stadswijk met ongeveer 5.000 nieuwe woningen. Mogelijke warmtebronnen zijn aquathermie (uit de afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Kralingseveer), aansluiting op het bestaande stadsverwarmingsnet van Fascinatio (voorwaarde is wel dat er extra broncapaciteit beschikbaar komt) en bodemenergie met warmtekoudeopslag (WKO). Een alternatief is om alleen gebruik te maken van bodemenergie met WKO voor zowel de nieuwbouw en bestaande bouw. De initiatiefnemers in het Rivium zijn bezig een duurzame collectieve warmtevoorziening te laten realiseren en exploiteren door een marktpartij die de warmte en koude gaat leveren. Wij hebben hierbij

een faciliterende rol en wachten af waar de initiatiefnemers mee komen. Het kan zijn dat de nieuwe Wet Collectieve Warmtevoorziening de rol van de gemeente wijzigt, inwerkingtreding van de WCW wordt niet voor 2026 verwacht.

Communicatiecampagne aardgasvrij

Om te zorgen dat Capellenaren weten wat de overstap naar aardgasvrij voor hen betekent, startten wij in oktober 2023 op verzoek van de gemeenteraad een communicatiecampagne. Onderdeel hiervan is een online-invulprogramma op de website van het Regionaal Energie Lokaal. Daarmee krijgen Capellenaren meer inzicht in de ontwikkelingen in hun wijk. Zij vullen hun postcode en huisnummer in en vervolgens zien zij wat de gemeente voor hun buurt verwacht als aardgasvrij alternatief. Ook zien zij daar welke duurzame stappen ze kunnen zetten om de woning gereed te maken voor de transitie. De communicatiecampagne kreeg een eigen webpagina. Met buitenreclames, advertenties in lokale media, folders, posters, interviews, social media en bewonersbrieven maakten we de bewoners bewust van de overstap naar aardgasvrij in 2050.

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Wij willen de stad stap voor stap klimaatadaptief inrichten. Zo bereiden we Capelle voor op extremer weer en willen we overlast voorkomen. Hierbij hoort ook het versterken van de biodiversiteit. De nadruk ligt hierbij op een groene inrichting van de stad. De belangrijkste algemene actie voor de komende paar jaar is het handelen naar de leidraad 'Weerkrachtig Capelle'. Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om hun eigen terrein te vergroenen. Ook is het belangrijk bij te gaan houden waar we staan op het gebied van Klimaatadaptatie & Biodiversiteit.

In het Programma Duurzaamheid 2023-2026 'Capelle verandert duurzaam' zijn de volgende doelstellingen opgenomen voor Klimaatadaptatie & Biodiversiteit:

- Wij willen meer groene(re) tuinen in 2026.
- Het oppervlakte groen dak verdubbelen wij via onze subsidieregeling naar 15.000 m² tot eind 2026.
- Wij zorgen voor meer begrip voor verwilderen en bewustzijn van het belang van biodiversiteit.

Hoe staat het ervoor in Capelle?

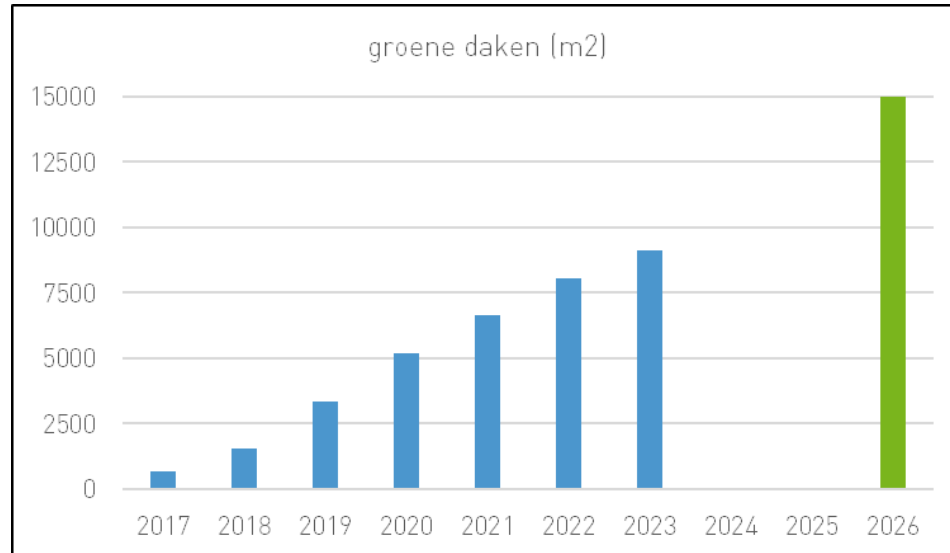
Huidige weersextremen kunnen in Capelle relatief goed worden opgevangen. Het grootste deel van de gebouwen is gebouwd op stevige betonpalen, waardoor ze niet weg kunnen zakken. De stad ligt aan de Hollandsche IJssel en de Maas, goed beschermd door keringen en dijken. Maar het klimaat verandert en dat heeft ook gevolgen voor Capelle aan den IJssel. Wij brachten in beeld waar in de toekomst uitdagingen of juist kansen ontstaan, zodat wij ons hierop kunnen voorbereiden. Een deel van de maatregelen tegen wateroverlast ligt op particulier terrein. Als particulieren niet voldoende water op hun terrein kunnen bergen, maakt dat de opgave in het openbaar gebied groter.

Groene daken en tuinen

Wij stimuleren inwoners en bedrijven om hun eigen terrein te vergroenen. Daarom stimuleren wij ook het aanleggen van groene daken. De Capellenaar kan gebruik maken van een gemeentelijke subsidie en een subsidie van het hoogheemraadschap. De ambitie is om tot eind 2026 het oppervlakte groen dak bijna te verdubbelen tot 15.000m².

In 2023 is voor 1.061m² groen dak subsidie aangevraagd. Dat is iets minder dan de afgelopen jaren. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de Capellenaren die graag een groen dak wilden, de subsidie inmiddels hebben gebruikt. In 2024 brengen wij groene daken nog meer onder de aandacht. Dit doen wij onder andere in de Publiekscampagne 'Ga voor groen in elk seizoen'. Ook evalueren en verbeteren we de subsidieregeling. Totaal is er de afgelopen jaren met behulp van subsidie 9.119m² groen dak aangelegd. Op basis van luchtfoto's is er op dit moment 14.708m² groen dak aanwezig in Capelle.

Wij stimuleren inwoners om hun tuin te vergroenen. Om te weten of we op de goede weg zijn en om te zien of onze acties effect hebben, is het belangrijk de hoeveelheid groen in Capelse tuinen in beeld te brengen. Wij kunnen dit doen op basis van luchtfoto's. Daarmee is een vrij nauwkeurige schatting te maken van de hoeveelheid groen. In 2023 was de gemiddelde Capelse tuin voor 28% groen. Hieronder vallen ook de particuliere buitenterreinen van bijvoorbeeld VvE's en de woningcorporaties. Het gemiddelde percentage groen in Nederland is momenteel 36%. Om een concrete maar realistische ambitie vast te stellen voor 2026 en daarna, onderzoeken wij de komende periode het vergroeningspotentieel voor onze gemeente.

Wat hebben wij hiervoor gedaan?

Uitvoering Weerkrachtig Capelle

Weerkrachtig Capelle is een leidraad voor klimaatadaptatie in de stad. Hierin staat beschreven hoe Capelle toewerkt naar een klimaatbestendige stad in 2050. In 2023 is de 'Uitvoeringsagenda Programma Buitenruimte' vastgesteld. Daarin staan onder andere acties en is budget beschikbaar gesteld die voortkomen uit Weerkrachtig Capelle. Ook zijn de uitgangspunten uit Weerkrachtig Capelle opgenomen in de duurzaamheidsleidraad (zie hieronder). Tot slot worden de eisen en ambities ingebracht in verschillende ruimtelijke projecten.

Duurzaamheidsleidraad

De thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn verankerd in de duurzaamheidsleidraad. Hiervoor maakten wij gebruik van de al vastgestelde leidraad Weerkracht Capelle. Voor het thema klimaatadaptatie zijn bijvoorbeeld eisen opgenomen voor het opvangen en vasthouden van regenwater. Voor het thema biodiversiteit zijn bijvoorbeeld regels opgenomen voor het toepassen van natuurinclusieve maatregelen. Besluitvorming over de leidraad vindt plaats in het tweede kwartaal van 2024.

Opstellen soortenmanagementplan

In 2023 bereidden wij het opstellen van een soortenmanagementplan voor. De raad besloot om budget beschikbaar te stellen om een soortenmanagementplan op te stellen. In 2024 voeren wij de aanbesteding uit.

Samenwerking waterketen

De gemeente heeft samen met gemeente Rotterdam, drie waterschappen en drinkwaterbedrijf Evides een samenwerkingsovereenkomst 'Alliantie Waterkracht'. Hierin kijken wij naar het weerkrachtig en circulair inrichten van de waterketen en het watersysteem. Vanuit de Alliantie startten wij in 2023 met het traject 'Ontwikkelkader Dijken'. Dit biedt uitgangspunten en handvatten voor ruimtelijke plannen nabij dijkzones en projecten aan waterkeringen.

Particulier terrein vergroenen

Capellenaren kunnen zelf veel doen voor een groen Capelle. Wij stimuleren daarom inwoners om hun tuinen, maar ook balkons en daken groener te maken. Dit doen wij bijvoorbeeld door acties uit te voeren en subsidies aan te bieden:

- Aantal geveltuinen gefaciliteerd door gemeente: 51
- Tegeltaxi: 15 keer ingezet
- Aantal regentonnen aangeschaft via subsidieregeling: 40
- Aantal vierkante meter groen dak vanuit subsidieregeling: 1.061m²
- Project Pientere tuinen: 30 deelnemers

Naast acties en subsidies zijn wij ook steeds meer zichtbaar. Wij inspireren en enthousiasmeren via diverse kanalen Capellenaren om hun eigen omgeving te vergroenen. Bijvoorbeeld via de nieuwsbrief van Duurzaam Capelle en sociale media. Team Duurzaamheid gaf zelf ook het goede voorbeeld door inheemse planten aan te planten in het Schollebos.

NK Tegeltwippen

De gemeente deed in 2023 voor de tweede keer mee met het NK Tegeltwippen. Onder het motto tegels eruit en groen erin zetten Capellenaren en de gemeente zich gezamenlijk in voor een groenere en leefbare omgeving. Maar liefst 11.165 tegels zijn vervangen door groen. Dat is meer dan een verdubbeling vergeleken met 2022. Diverse acties stimuleerden Capellenaren tegels te vervangen voor groen:

- Kick-off NK Tegeltwippen: aanleggen van geveltuintjes samen met het kindercollege en kinderen van een drietal basisscholen.
- Groenmarkt: ruil een tegel in voor een plantje.
- Biologisch zaad uitdelen op Nationale Zaadag op de donderdagmarkt en in het Energieloket.
- Groen Doet Goed-quiz. Als prijs kon men het boek van 'Tegeltuin naar Jungle' winnen.

Circulaire economie

De circulaire transitie is in een nieuwe fase beland. Van jaren pionieren en het vertalen van landelijke kaders naar gemeentelijke realiteit, zitten wij nu in de fase van opschaling. Dit is niet alleen een ontwikkeling op nationaal niveau, maar ook de realiteit voor Capelle aan den IJssel. Capelse bedrijven vinden steeds vaker de weg naar de gemeente voor kennis en ondersteuning ten behoeve van een circulaire bedrijfsvoering. Capellenaren willen informatie over wat je als individu kunt doen om meer circulair te zijn.

Daarnaast is ook steeds duidelijker voelbaar dat Capelle aan den IJssel op het vlak van circulariteit, afhankelijk is van een groter geheel. De grondstoffentransitie speelt zich af op wereldschaal, maar heeft effecten voor Capelle. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwopgave (en strengere wetgeving) en prijsstijgingen (en leveringsafhankelijkheid) als gevolg van schaarste van grondstoffen.

Hierdoor is in 2023 voorrang gegeven aan inzet op circulair bouwen en circulaire gebiedsontwikkeling.

In het Programma Duurzaamheid 2023-2026 'Capelle verandert duurzaam' zijn de volgende doelstellingen opgenomen voor Klimaatadaptatie & Biodiversiteit:

- Wij werken circulair.
- Wij stellen Capellenaren en Capelse ondernemers in staat om te profiteren van de nieuwe 'groene' economie.

Een circulaire gemeente

Als gemeentelijke organisatie geven wij het goede circulaire voorbeeld aan onze inwoners. En voor de inwoners is 'de gemeente' één organisatie. Daarom is het belangrijk dat wij integraal samenwerken binnen de gemeente. Elkaar opzoeken wanneer wij kansen en mogelijkheden zien zodat wij als één gemeente een circulaire oplossing bieden aan onze inwoners. Want daar doen wij het voor. (Uit: Strategisch communicatieplan circulair Capelle)

Als we bedrijven willen stimuleren circulair te ondernemen en als we burgers willen mobiliseren bewuste consumenten te zijn (met als gezamenlijke stip op de horizon een volledig circulaire maatschappij in 2050), dan zullen wij als overheid ook bewust en circulair moeten inkopen, bouwen en de openbare ruimte moeten inrichten en beheren.

2023 maakte duidelijk dat de vraag om ondersteuning vanuit de organisatie op circulariteit flink toeneemt. Met name op taakvelden als inkopen, aanbesteden, ontwerpen en beheren van de openbare ruimte, openbaar groen en gemeentelijk vastgoed.

Actieplan Circulair Capelle

In 2023 is het Actieplan Circulair Capelle 2023-2026 vastgesteld. Dit plan geeft zowel visie als operationele en concrete acties voor de komende jaren. Hiermee geeft het richting aan de Capelse vertaling van de circulaire transitie en houvast richting de verschillende doelgroepen voor wie en met wie we Capelle circulair maken.

Koppelkansen circulariteit en 'eigen' werk

We maakten in 2023 een strategisch communicatieplan. Via diverse communicatiestrategieën willen we komen tot integrale samenwerking op circulariteit. Dit gebeurt door inzicht te geven in hoe circulariteit raakt aan ieders werk, waar de koppelkansen liggen en hoe synergie kan ontstaan.

Groenbeheer en maaibeleid

Eerder is onderzoek uitgevoerd naar kansrijke reststromen uit het groenbeheer van de openbare ruimte. Hieruit kwamen kansen naar voren voor de reststroom bermgras. Naar aanleiding van deze resultaten is het maaibeleid van de gemeente Capelle aangepast. Deze kansrijke grondstoffenstroom kan benut worden voor bijvoorbeeld de fabricage van papier, meubelplaat of isolatiemateriaal.

Circulair bouwen en gebiedsontwikkeling

Voorsortierend op de steeds strenger wordende wetgeving op het vlak van bouwen en bouwmaterialen in zowel de gebouwde omgeving als de openbare ruimte, is in 2023 hard gewerkt aan de leidraad duurzaam bouwen. Daarnaast is deelgenomen aan het leertraject circulaire gebiedsontwikkeling van de Provincie Zuid Holland. Beide vormen een afwegingskader voor nieuwe bouwprojecten en/of gebiedsontwikkeling, op het vlak van circulariteit.

Papercups en single used plastics

Vooruitlopend op de landelijke wettelijke verplichting, zijn het gemeentehuis, de gemeentewerf en het Werkplein wegwerp-plastic vrij. We gebruiken geen wegwerpbekers meer. Zowel de medewerkers als ons bezoek drinkt voortaan uit glazen. Hiermee voorkomen we jaarlijks 274.560 weggegooide bekertjes. Dit levert naast een milieubesparing jaarlijks een kostenreductie van €2300 op. Daarnaast hebben we in het kader van MVO voor 4 uur per dag mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt aan werk geholpen.

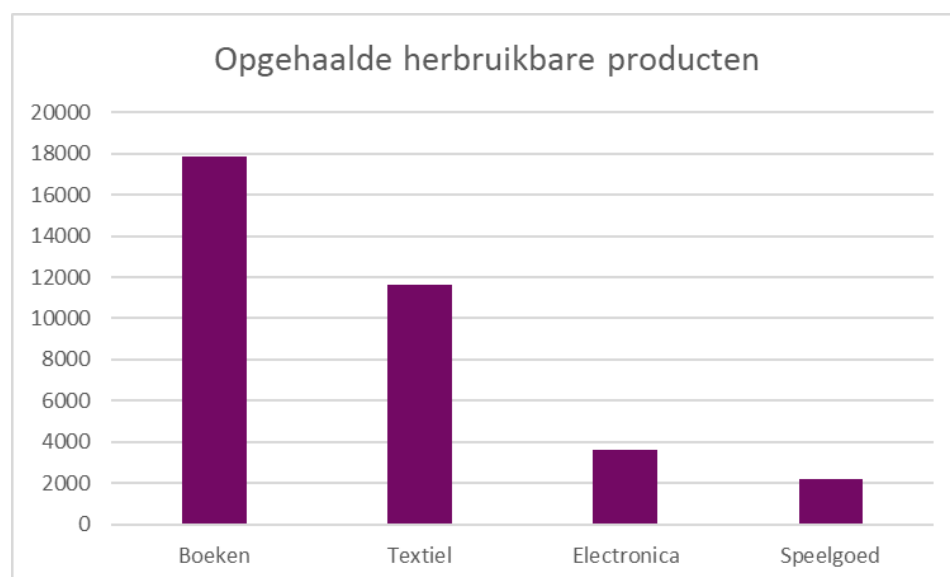
Een circulaire gemeente voor de Capellenaren

Steeds meer Capellenaren weten de gemeente en Capelse organisaties te vinden voor informatie en manieren om afval te voorkomen en producten een langere levensduur te geven. Er is behoefte aan informatie over wat je als individu kunt doen om meer circulair te zijn. Zowel voor het milieu als voor de portemonnee!

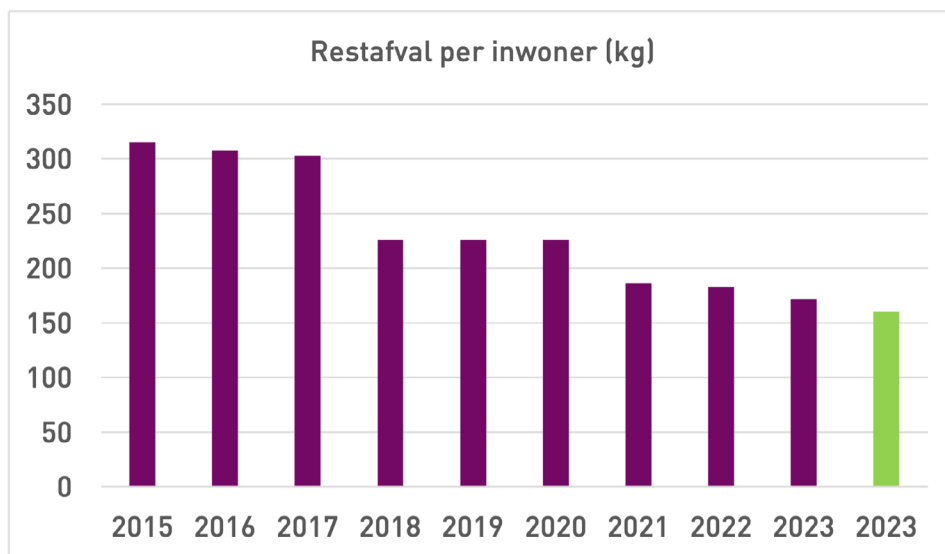
Via acties, evenementen en het Energieloket informeren we Capellenaren over waar zij zelf invloed uit kunnen oefenen op hun grondstoffengebruik. Onder andere door spullen te (laten) repareren, spullen langer te gebruiken of een tweede leven te geven. Ook het lenen van spullen, of na afdanken op een circulaire manier afvoeren van de producten, is een belangrijke bijdrage. Op die manier dragen we allemaal een steentje bij om grondstoffen te besparen, afval te minimaliseren en materialen op een hoogwaardige manier te hergebruiken. In 2023 is ingezet op de Week van de Duurzaamheid, gratis verstrekking van Capels compost, het Repaircafé, de Capelse kringloopwinkels en ruilbeurzen.

Voorkomen van afval

Daarnaast stimuleren we bewoners om hun hoeveelheid huishoudelijk afval omlaag te brengen. Enerzijds doen we dit door middel van communicatie. We leggen uit hoe je afval kunt voorkomen. Maar ook door te faciliteren dat herbruikbare spullen gered worden van de vuilnisbak. Dit gebeurt onder andere via de service van Byewaste. Deze partij haalt boeken, elektronica, speelgoed en textiel aan huis op en zorgt ervoor dat deze producten een tweede leven krijgen. Vanaf de start in 2022 heeft Byewaste in Capelle aan den IJssel 35.339 kilo herbruikbare producten van de verbrandingsoven gered.

Het aantal kilo's restafval per inwoner laat sinds 2019 een afname zien van 20%. Van 215,3 kilo restafval per inwoner in 2019 naar 171,6 kilo in 2023. Daarmee komen wij in de buurt van de ambitie van 160 kilo per inwoner in 2023. Tegelijkertijd zetten wij in op een stijging van het gemiddelde afvalscheidingspercentage voor huishoudelijk afval naar 60% in 2023, dat wij gehaald hebben met 61%.

Opt-in regeling reclamedrukwerk

Om de hoeveelheid reclamedrukwerk in het restafval te kunnen verminderen, voerden we in 2023 onderzoek uit naar de mogelijkheden van een opt-in systeem. Een dergelijk systeem kan een groot milieueffect bereiken in Capelle. Een advies wordt momenteel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Tweede leven voor zonnepanelen

Voor de 52 zonnepanelen die vrijkwamen van het Capelse Energieloket, vonden we een tweede leven. Dit traject is samen met leerlingen van het Comenius Beroepsonderwijs Capelle en EYE College uitgevoerd. Van 10 panelen maakten zij picknicktafels: een powerbank waar je aan kunt zitten en onder-tussen je telefoon opladen. De powerbanks plaatsten we op diverse plekken in Capelle. Onder andere op schoolpleinen en bij de JOP's (JongerenOntmoetingsPlek). De 39 resterende tweedehands zonnepanelen worden geplaatst op de gymzaal aan de Gong in Schollebaar. Zo worden geld en waardevolle grondstoffen bespaard en wordt de restcapaciteit van de panelen hoogwaardig benut.

Een circulaire gemeente voor Capelse bedrijven

We zien een toenemende behoefte bij Capelse bedrijven aan een gemeentelijke visie op circulariteit. Ook willen zij graag concrete samenwerkingsverbanden om hun duurzame bedrijfsvoering op in te richten. Wij zetten in op kennisdeling en het actief verbinden van bedrijven op het vlak van circulariteit. Zo kunnen wij Capelse bedrijven laten profiteren van economische kansen en toenemende werkgelegenheid binnen de circulaire economie. Als gemeente faciliteren wij en stimuleren we dat bedrijven (of bedrijfsnetwerken) initiatief nemen in kennisdeling en samenwerking.

Kennisdeling en events

Een mooi voorbeeld hiervan is de 'Sustainable Business Safari' die de Green Business Club Fascinatio in 2023 organiseerde. Met medewerking van de gemeente en projectleiders van de diverse duurzaamheids-thema's richtte deze bijeenkomst zich op alle Capelse bedrijven, en niet slechts op het verzorgingsgebied Fascinatio. De komende jaren blijven we stimuleren dat bedrijven onderling kennis delen en grondstofketens sluiten, waardoor de transitie versnelt. Hiervoor voeren we frequent gesprekken met de diverse ondernemersorganisaties als GBC, BIZ West, BIZ XL en Parkmanagement Rivium. De gemeente pakt de regierol en zal faciliterend werken.

Naar aanleiding van de invoering van het landelijk verbod op het gebruik van single use plastics (SUP), informeerden wij bedrijven hierover. Tevens deelden wij het landelijk aanbod voor ondersteuning op dit vlak (onder andere het verbod op wegwerpbekertjes).

Regionale samenwerking

Samen met de Provincie Zuid Holland werken wij aan het ontwikkelen van hulpmiddelen voor parkmanagers. Het doel: duurzaam ondernemen stimuleren. Projecten waaraan we werken en die mede ten goede komen aan Capelse bedrijven, zijn bijvoorbeeld een lijst van landelijke voorbeeldprojecten op het vlak van integraal duurzaam ondernemen op bedrijventerreinen. Ook komt er een workshopaanbod voor parkmanagers.

Vouchers

In 2023 gaf de raad akkoord voor het uitwerken en verstrekken van acht vouchers aan Capelse bedrijven voor een circulariteitsscan. Een geselecteerd bureau doet voor deelnemende bedrijven een eerste scan naar circulaire kansen binnen hun bedrijfsvoering. Vanuit het sociaal domein is dit aantal verdubbeld, om op die manier ook maatschappelijke organisaties dit aanbod te kunnen doen.

Circulaire ruimtevraag

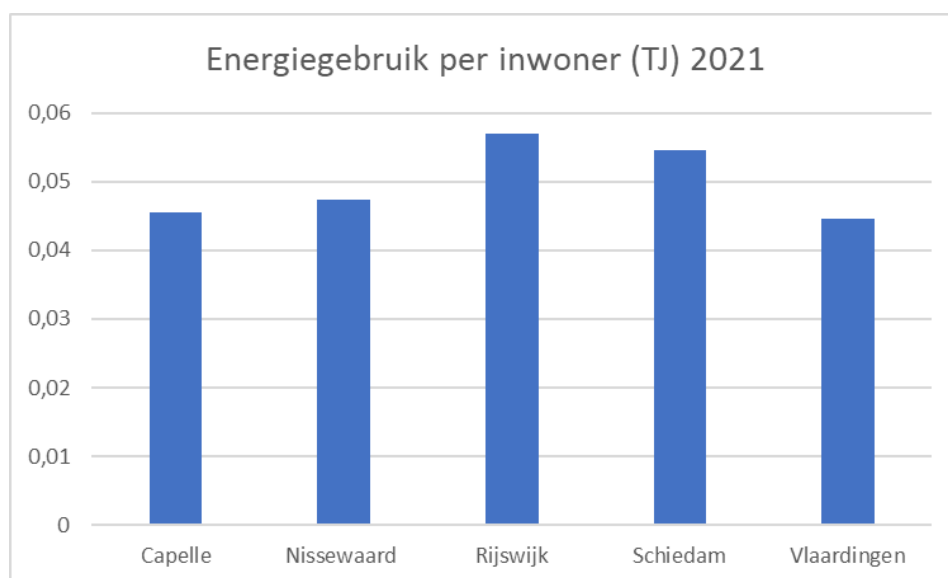
Om een circulaire economie te realiseren is ruimte nodig. Ruimte voor opslag, overslag, verwerking, productie, demontage/montage, etc. Hoe groot die ruimtebehoefte precies is en hoe deze regionaal verschillend zal zijn, is nog een vraagteken. Hier wordt op landelijk (onder andere BZK, EZK, PBL) en provinciaal (provincie, metropoolregio's en milieudiensten) veel onderzoek naar gedaan. Als gemeente blijven wij hierbij betrokken om voor Capelle relevante ontwikkelingen te kunnen delen met de relevante afdelingen (economische zaken, projecten, stadsontwikkeling, etc.). Het realiseren en behouden van toekomstbestendige bedrijventerreinen en een robuuste Capelse economie, is hierbij het hoofddoel.

Benchmark

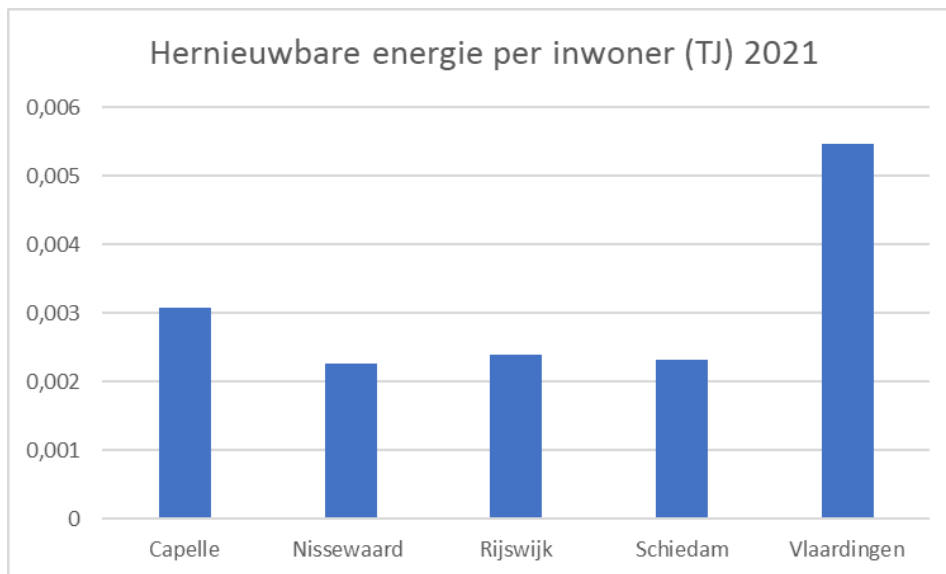
Op verzoek van de gemeenteraad voegen wij een benchmark toe aan de monitor. Hierin maken wij inzichtelijk hoe Capelle aan den IJssel zich verhoudt tot andere soortgelijke gemeenten op het gebied van duurzaamheid. Hierbij plaatsen wij de kanttekening dat de cijfers per gemeente lastig te vergelijken zijn door allerlei verschillende kenmerken van een gemeente. Heeft een gemeente bijvoorbeeld veel ruimte voor zonneparken en windmolens? Of is een gemeente dichtbebouwd? Dat levert andere resultaten op als er weinig ruimte is en een gemeente dun bebouwd is. Voor de benchmark hebben we gekozen voor een vergelijking met de gemeenten Nissewaard, Rijswijk, Schiedam en Vlaardingen. Dit zijn gemeenten met een relatief vergelijkbaar profiel als Capelle aan den IJssel. Voor de benchmark maken we gebruik van data uit de landelijke klimaatmonitor. Hierdoor zijn de data vergelijkbaar, al is de meest recente data daardoor wel uit 2021. Omdat de klimaatmonitor alleen gaat over de energietransitie is een benchmark voor klimaatadaptatie & biodiversiteit en circulaire economie niet mogelijk.

Energiegebruik

Als we kijken naar het energiegebruik per inwoner is het beeld als volgt. Het energiegebruik in Capelle aan den IJssel is in vergelijking met andere gemeenten.

In de grafiek zien wij dat het energiegebruik per inwoner in Capelle aan den IJssel het laagst is ten opzichte van de andere gemeenten. Dit komt overeen met de landelijke cijfers, waaruit blijkt dat wij in de top 3 van gemeenten met het laagste energiegebruik per inwoner staan. De lage score voor Capelle aan den IJssel heeft te maken met de afwezigheid van energie-intensieve bedrijvigheid, dat de woningvoorraad relatief veel groene labels heeft en dat het energiegebruik voor verkeer en vervoer ook relatief laag is.

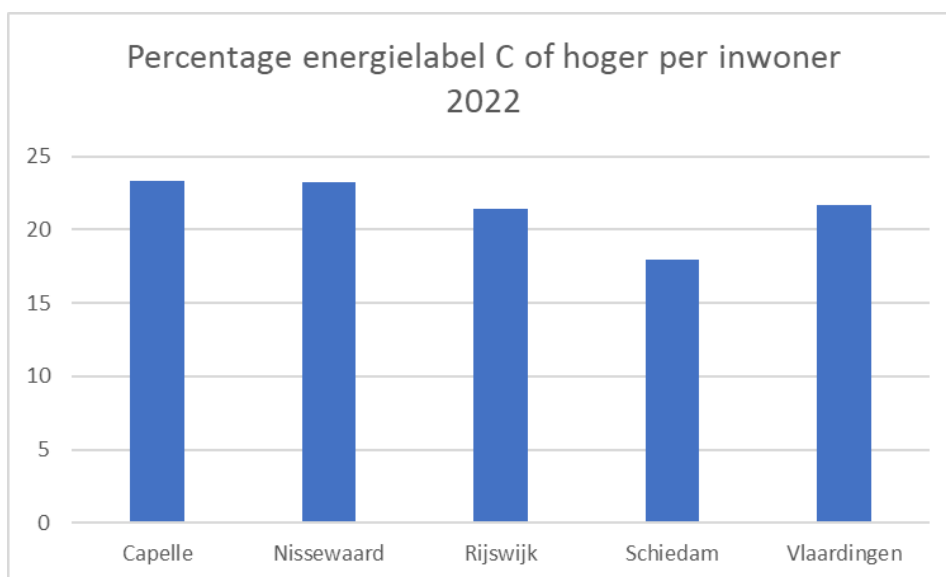

Hernieuwbare energie

In bovenstaande tabel zien we dat met name Vlaardingen bijna dubbel zoveel hernieuwbare energie per inwoner opwekt. Dit heeft te maken met het feit dat hier een windpark gerealiseerd is met 4 windturbines. De hoeveelheid hernieuwbare energie per inwoner in Capelle aan den IJssel ligt verder net iets boven die van de andere gemeenten. Voor deze vergelijking hebben wij de energie die in Rotterdam wordt opgewekt voor de Capelse stadsverwarming niet meegeteld zodat wij de data van Capelle 1 op 1 kunnen vergelijken met die van de andere gemeenten.

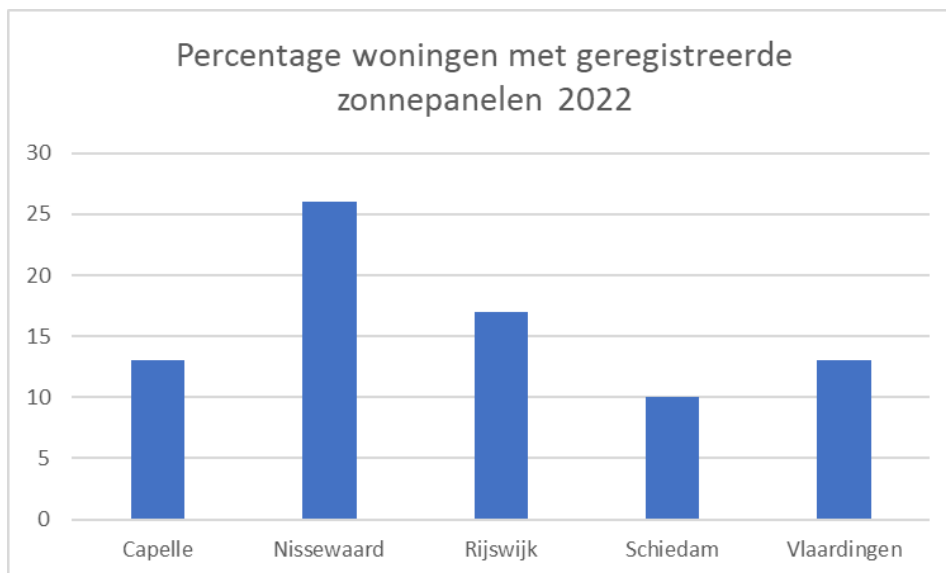
Energielabels

Wat betreft het percentage woningen met energielabel C of beter scoort Capelle aan den IJssel met 23,4% samen met Nissewaard net iets hoger in vergelijking tot de andere gemeenten. Waarschijnlijk heeft dit te maken met de relatief oudere bebouwing in Rijswijk, Vlaardingen en Schiedam. Samen met woningcorporatie Havensteder hebben wij dit jaar afspraken gemaakt over het versneld wegwerken van huurwoningen met slechte energielabels om dit percentage verder te verhogen. Met het Capels Isolatie Plan (CIP) richten wij ons de komende jaren op het wegwerken van slechte energielabels bij koopwoningen.

Zonnepanelen

Wat betreft het percentage woningen met geregistreerde zonnepanelen zit Capelle aan den IJssel in de middenmoot in vergelijking met de andere gemeenten. Een uitschieter is Nissewaard, wat onder andere te maken heeft met het feit dat er meer koopwoningen zijn dan in Capelle aan den IJssel (meer dan 6.500 meer koopwoningen). Huiseigenaren kunnen zelf besluiten om zonnepanelen te plaatsen, voor huurders is dit meestal niet mogelijk.

Energiearmoede

Onderstaande grafiek toont het percentage energiearmoede per gemeente in 2020 en 2022. Het percentage ligt in Capelle aan den IJssel tussen de percentages van de andere gemeenten in. Energiearmoede is gemeten als het percentage huishoudens met een laag inkomen en óf hoge energiekosten óf een woning met een relatief lage energetische kwaliteit. De tabel laat zien dat sinds de start van de energiecrisis het aantal huishoudens dat te maken heeft met energiearmoede in Capelle aan den IJssel is toegenomen. Deze trend is ook terug te zien bij de andere gemeenten in de regio. De afgelopen jaren is er breed ingezet op verduurzaming middels kleine energiebesparende maatregelen maar ook op grotere maatregelen. De kwaliteit van veel woningen wordt door verduurzaming aanzienlijk verhoogd. Dit heeft tot gevolg dat de energiekosten verlaagd worden omdat er minder energie wordt verbruikt. Op het moment dat nieuwe cijfers worden gepubliceerd wordt inzichtelijk of de huidige aanpak leidt tot het terugdringen van energiearmoede.

